

	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
	ΤΑΞΗ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (τελειόφοιτοι)
	ΟΝΟΜ/ΝΥΜΟ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	23 Μαΐου 2020

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Η συντάκτρια του κειμένου παραθέτει τα διαχρονικά χαρακτηριστικά του ήρωα. Αρχικά, αναζητώντας τον ορισμό της λέξης και την εξέλιξή της στο κείμενο διαπιστώνει πως ο ήρωας διαθέτει ιδιότητες που δεν διαθέτουν οι πολλοί, οι πράξεις του υπερβαίνουν την ανθρώπινη υπόσταση, ωθούνται συνήθως σε ανιδιοτελή προσφορά και συνιστούν πρότυπα προς μίμηση. Τέλος, επισημαίνει πως αν και είναι άνθρωποι οι δράσεις τους ξεπερνούν τα όρια της φύσης τους και καταφέρνουν να εκπληρώνουν τις ευθυμίες των απλών ανθρώπων.

B.1.

- i. Λ «Η κοινωνική ανθρωπολογία...τα πρακτικά τους προβλήματα»
- ii. Σ «Αυτά είναι ότι... μόνο εκείνοι» και «οι ήρωες της Ιστορίας...του 1821»
- iii. Λ «Παρά τις προφανείς διαφορές τους... σταθερά χαρακτηριστικά»
- iv. Λ «Όσο είμαστε ,μικροί... μαζί τους»
- v. Σ «Μπορούν έτσι να ενσαρκώνουν...για τους υπόλοιπους»

B.2. α.

Ο τίτλος αναφέρεται στην αναζήτηση σύγχρονων ηρώων. Από την αρχή κιάλας του άρθρου γίνεται σαφές πως η αρθρογράφος αναζητά τον ορισμό της έννοιας του «ήρωα» (*Ψάχνοντας*) διασταυρώνοντας μάλιστα τις πληροφορίες που συγκεντρώνει από ποικίλες πηγές (Wikipedia, ορισμός κοινωνικής ανθρωπολογίας) και καταλήγοντας σε έναν τελικό ορισμό. Η αναζήτηση διευρύνεται με την εξέταση περαιτέρω χαρακτηριστικών του ήρωα (διαθέτει μια ιδιότητα που δε διαθέτουν πολλοί, συνήθως τη χρησιμοποιεί με ανιδιοτελή πρόθεση).

Παράλληλα επισημαίνεται πως η ιδιότητα του ηρωισμού υπήρχε από παλιά (αναζήτηση πραγματικών και πλαστών ηρώων) όμως δίνεται έμφαση στα χαρακτηριστικά του σύγχρονου ήρωα. Αφού αποδειχθεί πως ο ηρωισμός εξακολουθεί να υφίσταται, το κείμενο ολοκληρώνεται τονίζοντας τους λόγους που καθιστούν το σύγχρονο ήρωα αναγκαίο.

B.2.β.

- α) Αιτιολογεί άμεσα την ανάγκη ύπαρξης ηρώων (διότι)
- β) Τονίζεται η ανάγκη της ύπαρξης ηρώων μέσα από 1)τη χρήση αντιθετικής σύνδεσης («ανθρώπινα μεν...αλλά) 2)ασύνδετο σχήμα («διαπερνούν...που τελειώνουν») 3)διαζευκτική σύνδεση («είναι φιγούρες...μετουσιώνουν»)
- γ)Επίκληση στο συναίσθημα με μεταφορική χρήση λόγου («να διαπερνούν τα σύνορά της», «από πού αρχίζουν και πού τελειώνουν», «διαπερνούν τα όρια της ύπαρξης», «ενσαρκώνουν την ελπίδα»)
- δ)Χρήση σχολίου 1)Λεκτικού («ελπιδοφόρο μήνυμα) 2)σημείου στίξης (!)
- ε) Χρήση δεοντικής τροπικότητας με τη βοήθεια της υποτακτικής έγκλισης

B.3.

Η πανδημία λειτούργησε σαν αφορμή για να αναδειχθεί μια νέα κατηγορία ηρώων: των γιατρών και των νοσηλευτών. Δούλεψαν σκληρά υπό αντίξοες συνθήκες ενώ παράλληλα έθεσαν σε

κίνδυνο τη ζωή τους. Ωστόσο οφείλουμε να ομολογήσουμε πως αυτό δεν είναι κάτι καινούριο γι' αυτούς. Οι συνθήκες εργασίας τους είναι ανάλογες σε καθημερινή βάση. Είναι λοιπόν εύλογο να υποκλίνονται μπροστά τους σε ένδειξη ευγνωμοσύνης ακόμα και οι ήρωες με των παιδικών μας χρόνων με τις υπεράνθρωπες δυνάμεις αποδίδοντάς τους έτσι το δέοντα σεβασμό.

ΘΕΜΑ Γ.

Στους υψηλής αισθητικής στίχους του Γκάτσου ψηλαφείται λυρικά το ήθος των ηρώων, όπου δεσπόζει η ευγένεια, καθώς δηλώνεται από την πρώτη ήδη ανάγνωση με την επανάληψη του στίχου “Οι ήρωες είναι πάντα ευγενικοί.” που λειτουργεί και ως τίτλος. Με τη μεταφορά, μάλιστα, του χρυσαφένιου χρώματος που τους συντροφεύει από τη γέννησή τους τονίζεται παραστατικότερα διά της ακτινοβολίας του ευγενούς μετάλλου αυτή η ιδιότητά τους. Περαιτέρω, τα όνειρά τους τα υφαίνει η προσωποποιημένη συννεφιά, για να πέσουν από έναν κόσμο ουράνιο και ιδεατό στο διψασμένο για αλήθεια χώμα της σκληρής πραγματικότητας και να φυτρώσουν οι ελπίδες των ίδιων και των συνανθρώπων τους για μια καλύτερη ζωή. Ακολουθούν δύο υπερβολές με αποφατικές διατυπώσεις (Οι ήρωες δεν έχουν μυστικά. // Δεν ταξιδεύουνε ποτέ σε ξένα μέρη.), για να δηλωθεί αφενός η ηθικά άμεμπτη ζωή τους, αφετέρου ότι όλη η γη είναι πατρίδα των ηρώων και ταυτόχρονα η πατρίδα τους είναι όλη η γη γι' αυτούς. Φυσικά, καλούνται να πληρώσουν ένα ακριβό αντίτιμο, την άρνησή των αδυναμιών και των συναισθημάτων τους, γίνονται ήδη εν ζωή “αγάλματα ψυχρά”, πριν καν στηθεί ο ανδριάντας τους. Εξάλλου, μόνη συντροφιά τους έχουν τα πουλιά, τους εγκατοίκους ενός ανώτερου κόσμου, πνευματικού και ειρηνικού, του μόνου που συνάδει στο αμνησίκακο μεγαλείο τους.

Ωστόσο, οι ήρωες υπήρξαν κι αυτοί άνθρωποι. Είχαν πάθη και αδυναμίες, ήταν άνθρωποι με σάρκα και οστά, όχι “σύννεφα με παντελόνια”. Διαφοριστικό παράδειγμα αποτελεί ο βίος και η πολιτεία των ηρώων της Ελληνικής Επανάστασης που τη μια στιγμή θυσίαζαν περιουσίες και ζωές για τον Αγώνα και την άλλη ραδιουργούσαν κι ασχημονούσαν από φατριαστικά πάθη. Η εξιδανίκευσή τους, λοιπόν, υπηρετεί, απλώς, την ανάγκη των κοινωνιών να έχουν πρότυπα. Τελικά, όμως, το “ισοζύγιο” βγαίνει θετικό γι' αυτούς, η προσφορά τους υπερκαλύπτει τις ποταπές τους στιγμές και η ιστορία τους δικαιώνει.

ΘΕΜΑ Δ.

Επικοινωνιακή περίσταση: άρθρο στη σχολική εφημερίδα

Τίτλος

Οι ήρωες της ... διπλανής πόρτας

Πρόλογος

Κατά την τελευταία δεκαετία η χώρα μας βίωσε μια πρωτόγνωρη σε περίοδο ειρήνης οικονομική ύφεση. Σήμερα η υγειονομική κρίση φαντάζει απροσπέλαστο εμπόδιο όχι μόνο για τους προφανείς λόγους υγείας, αλλά και για οικονομικούς. Σε μια τέτοια εποχή καθέννας μας αφενός αντλεί δυνάμεις από τον εαυτό του, ταυτόχρονα όμως αναζητά στηρίγματα, πρότυπα και αντιλήψεις που θα τον βοηθήσουν να αντιμετωπίσει την καθημερινότητά του. Πόσω δε μάλλον για τους νέους η αναζήτηση αυτή γίνεται απαραίτητο εφόδιο για το ξεκίνημα της ενήλικης ζωής τους.

Κύριο μέρος

Ζητούμενο πρώτο

Τα πρότυπα είναι σημαντικά για τους νέους γιατί οι νέοι είναι:

Αδιαμόρφωτοι και ανολοκλήρωτοι.

Εύπλαστοι και φιλόδοξοι.

Οραματιστές αλλά και ανασφαλείς, αναζητούν την κοινωνική αποδοχή.

Αμφισβητίες και αντιδραστικοί προς καθετί κατεστημένο.

Απογοητευμένοι από τους μεγάλους, ψάχνουν για ερείσματα που ανταποκρίνονται στο δικό τους κόσμο του μέλλοντος.

- Εύπιστοι από τη φύση τους, αλώνονται από τα εκθαμβωτικά είδωλα των μέσων ενημέρωσης.
- Μόνοι στο πολύβουο πλήθος των σύγχρονων πόλεων, σε οικογένειες που δεν επικοινωνούν, «συνομιλούν» με την αφίσα του ειδώλου τους.

Ο ρόλος των προτύπων είναι ιδιαίτερα σημαντικός, γιατί τα θετικά πρότυπα:

- Αναζωογονούν και στηρίζουν ψυχικά στις δύσκολες στιγμές, ενώ παράλληλα οδηγούν στην αυτογνωσία και διαμορφώνουν το χαρακτήρα του νέου.
- Δραστηριοποιούν πνευματικά, καλλιεργούν τον κριτικό τρόπο σκέψης, κινητοποιούν τη δημιουργική φαντασία.
- Αποτελούν αξιακούς και αγωνιστικούς οδοδείκτες.
- Συμβάλλουν στην άμβλυνση του χάσματος των γενεών και συστρατεύουν τους νέους στην επίτευξη του κοινωνικά ωφέλιμου.
- Απομακρύνουν το άγχος και καθιστούν τους νέους αισιόδοξους.
- Διαμορφώνουν και εδραιώνουν την εθνική συνείδηση.
- Καλλιεργούν την εργατικότητα, τη συνεργασία και την πρωτοβουλιακή παρέμβαση.
- Δημιουργούν ελεύθερους και υπεύθυνους νέους με κοινωνικό ήθος.

Μεταβατική παράγραφος

Εύλογα μπορούμε να θέσουμε το ερώτημα «πού βρίσκονται όλοι αυτοί»; Πού είναι τα πρότυπα αυτά που θα καθοδηγήσουν τους νέους στη σύγχρονη πραγματικότητα; Ενδεχομένως βρίσκονται στο κοντινό μας περιβάλλον, αλλά και έξω από αυτό σε όλα τα πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Ζητούμενο δεύτερο

Πρότυπα της εποχής μας

1. Πολιτικοί, κοινωνικοί και θρησκευτικοί ηγέτες, που θέτουν τον εαυτό τους στην υπηρεσία του ανθρώπου και αγωνίζονται για την ειρήνη, την ελευθερία και τη δικαίωση καταπιεσμένων λαών και κοινωνικών μειονοτήτων.
2. Πνευματικοί ηγέτες, που με τον παιδαγωγό τους λόγο αφυπνίζουν συνειδήσεις και διαμορφώνουν αξίες που ολοκληρώνουν, αναδεικνύουν και καταξιώνουν τον άνθρωπο.
3. Επιστήμονες, που αφιερώνουν την επιστήμη και τον εαυτό τους στην υπηρεσία του ανθρώπου.
4. Οικολόγοι, που στρατεύονται στον αγώνα για τη διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος, που καθημερινά καταστρέφεται.
5. Στη σύγχρονη πραγματικότητα αναδείχθηκαν και νέα πρότυπα εργατικότητας και αυταπάρνησης, όπως το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό. Για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης τέθηκαν και τίθενται μέχρι σήμερα «στην πρώτη γραμμή του πυρός». Μάλιστα, η προσπάθειά τους είναι ακόμα πιο αξιοσημείωτη, καθώς οι ελλείψεις των συστημάτων υγείας είναι εμφανείς, με συνέπεια την ανάγκη υπερεργασίας τους. Το πιο σημαντικό, βεβαίως, στοιχείο αποτελεί ότι όχι μόνο νόσησαν από τον συγκεκριμένο ιό, αλλά κάποιοι από αυτούς έχασαν και τη μάχη της ζωής.
6. Εκπαιδευτικό προσωπικό, που με ζήλο και περίσσεια όρεξη, ανταποκρίθηκε στην πραγματικότητα της καραντίνας και κράτησε το ηθικό των νέων ακμαίο, παρά τις δυσκολίες προσαρμογής. Συνέβαλαν τα μέγιστα στην αναπλήρωση της καθημερινότητας, στην εδραίωση ενός συναισθήματος εμπιστοσύνης, στην ψυχολογική στήριξη των νέων λειτουργώντας και πέρα από τον καθαρά εκπαιδευτικό τους ρόλο.
7. Αθλητές και αθλήτριες, που με το πάθος τους ξεπερνούν τις σωματικές προδιαγραφές και εμπνέουν τους νέους να συνεχίζουν την προσπάθειά τους για ένα καλύτερο μέλλον.
8. Καλλιτέχνες, ηθοποιοί, λογοτέχνες με το λόγο τους, με τις συνήθειές τους, με τις αξίες που φέρουν ως άτομα ενισχύουν την υπό διαμόρφωση προσωπικότητα των νέων.
9. Κάθε άτομο ξεχωριστά, κατά τη διάρκεια της καραντίνας, μπορούμε να πούμε ότι υπήρξε πρότυπο. Σε μια εποχή που η τήρηση των νόμων υπήρξε η απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση των επιπτώσεων της πανδημίας, που η παραπληροφόρηση και η συνωμοσιολογία κυριαρχούσαν, οι κάτοικοι της Ελλάδας έδειξαν πρωτοφανή σεβασμό έναντι των νόμων και με τον τρόπο τους διαφύλαξαν τη δημόσια υγεία. Προφανώς η λήψη μέτρων από την πολιτική και επιστημονική ηγεσία

προηγείται, αλλά στην πράξη εξαρτάται από τον καθένα και την καθεμιά η τήρηση των ειλημμένων αποφάσεων.

Επίλογος

Τα πρότυπα, επομένως, μπορούμε να τα αναζητήσουμε σε διάφορα επίπεδα. Επίσης, βέβαιο είναι ότι η προσοχή και το ενδιαφέρον μας εστιάζει, κυρίως, στα προβλεβημένα από τα μέσα ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα. Στην καθημερινότητα, όμως, τα πρότυπα είναι άνθρωποι καθημερινοί και απλοί, είμαστε εμείς. Με τη συμπεριφορά μας και την καθημερινότητά μας μπορούμε να γίνουμε το «οι ήρωες της ... διπλανής πόρτας»!

